

Paix Liturgique

Motu Proprio Summorum Pontificum

APOSTOLSKO PISMO

MOTUPROPRIJ «SUMMORUM PONTIFICUM»

Vrhovni su se svećenici sve do sada sveudilj brinuli da Kristova Crkva iskazuje Božanskome Veličanstvu dostojno bogoslužje, »na hvalu i slavu Njegovoga imena« i »na korist čitave Njegove svete Crkve«.

Od pamtivijeka se obdržavalo načelo koje obvezuje i ubuduće, »prema kojemu se svaka mjesna Crkva mora slagati sa sveopćom Crkvom ne samo u nauku vjere i svetim sakramentima, nego i u načinima postupanja koje je apostolska i kasnija neprekinuta predaja općenito usvojila; njih treba obdržavati ne samo da se izbjegnju zablude, nego i zato da se vjera cjelovito prenosi, budući da pravilo molitve Crkve odgovara njezinu pravilu vjerovanja« [Opća uredba Rimskoga misala, treće izdanje, 2002., str. 397].

Među vrhovnim svećenicima koji su se pobrinuli za ovu važnu stvar ističe se ime svetoga Grgura Velikoga, koji se pobrinuo da se novim europskim narodima preda i katolička vjera i blago bogoslužja i kulture koje su Rimljani prikupili u proteklim stoljećima. Zapovjedio je da se odredi i očuva oblik liturgije misne žrtve i božanskoga časoslova kako se slavilo u Rimu. Također je usrdno potaknuo monahe i monahinje koji su, živeći po Pravilu svetoga Benedikta, posvuda naviještali Evanđelje i istodobno vlastitim životom ostvarili onu spasonosnu odredbu toga Pravila, naime, »da ništa ne bude važnije od službe Božje« (43. poglavlje). Tako je sveta liturgija, slavljena na rimski način, učinila plodonosnom ne samo vjeru i pobožnost, nego i kulturu mnogih naroda. Poznato je da je latinska liturgija u svojim različitim oblicima tijekom svih stoljeća kršćanstva jačala mnoštvo svetaca u duhovnome životu te da je osnažila mnoge narode u krijeposti bogoštovlja i obdarila plodovima njihovu pobožnost.

Mnogo je još drugih Rimskih Prvosvećenika tijekom stoljeća poduzelo osobita nastojanja kako bi sveta liturgija učinkovitije ispunjavala tu svrhu. Među njima se ističe sveti Pio V. koji je, slijedeći poticaje Tridentskoga sabora, s velikom pastirskom brižljivošću obnovio cjelokupno crkveno bogoslužje i naredio popravljeno izdanje liturgijskih knjiga, obnovljeno »prema izvornome pravilu svetih Otaca« te ih predao na uporabu Latinskoj Crkvi.

Među liturgijskim knjigama rimskoga obreda osobito istaknuto mjesto zauzima Rimski misal, koji je izrastao u gradu Rimu te u narednim stoljećima postupno poprimao oblike koji su zadržali veliku sličnost s oblikom kakav se rabio u prijašnjim naraštajima.

»S istom su tom nakanom tijekom vremena Rimski Prvosvećenici prema novonastalim prilikama prilagođavali ili utvrđivali liturgijske obrede i knjige, te su napokon početkom ovoga našeg stoljeća poduzeli zamašniju obnovu« [Ivan Pavao II., Apostolsko pismo Vicesimus quintus annus od 4. prosinca 1988., br. 3, u: Acta Apostolicae Sedis (AAS) 81 (1989.), str. 899]. Tako su postupili naši prethodnici: Klement VIII., Urban VIII., sveti Pio X. [usp. isto], Benedikt XV., Pio XII. i blaženi Ivan XXIII.

U novije je pak vrijeme Drugi vatikanski sabor izrazio želju da se još jednom obnovi dužno poštovanje i pozornost prema svetome bogoštovlju, te da ga se prilagodi potrebama našega vremena. Potaknut ovom željom, naš je prethodnik papa Pavao VI. godine 1970. odobrio za upotrebu Latinske Crkve obnovljene liturgijske knjige, koje sadrže i neke novosti. Te knjige, prevedene diljem svijeta na vrlo mnogo narodnih jezika, rado su prihvatili biskupi, svećenici i vjernici. Ivan Pavao II. odobrio je treće tipsko izdanje Rimskoga misala. Rimski su prvosvećenici postupali na taj način, kako bi se »ova takoreći liturgijska građevina...« iznova pojavila »u sjaju svoga dostojanstva i sklada« [Sv. Pio X., motuproprij Abhinc duos annos od 23. listopada 1913., u: AAS 5 (1913.), str. 449-450; usp. Ivan Pavao II., Apostolsko pismo Vicesimus quintus annus od 4. prosinca 1988., br. 3, u: AAS 81 (1989.), str. 899].

Međutim, u nekim je krajevima nemali broj vjernika s tolikom ljubavlju i žarom ostao privržen prijašnjim liturgijskim oblicima koji su vrlo duboko utjecali na njihovu kulturu i duhovnost, da je papa Ivan Pavao II., potaknut pastirskom brižljivošću za te vjernike, 1984. godine posebnim indultom »Quattuor abhinc annos« (»Prije četiri godine«), koji je izradila Kongregacija za bogoštovlje, udijelio dopuštenje za uporabu Rimskoga misala koji je papa Ivan XXIII. objavio

1962. godine; a 1988. godine ponovno je Ivan Pavao II. motuproprijem »Ecclesia Dei« (»Crkva Božja«) potaknuo biskupe da širokogrudno i velikodušno odobre ovu mogućnost svim vjernicima koji to zatraže.

Nakon što je već naš prethodnik Ivan Pavao II. dugo razmatrao ustrajne molbe tih vjernika, te pošto smo saslušali oce kardinale u konzistoriju održanome 23. ožujka godine 2006. i o svemu ozbiljno promislili, zazvavši Duha Svetoga i povjerivši se Božjoj pomoći, ovim Apostolskim pismom ODREĐUJEMO sljedeće:

Čl. 1. Rimski Misal koji je Pavao VI. odobrio za uporabu jest redoviti izričaj »pravila molitve« Katoličke Crkve latinskoga obreda. Rimski misal koji je odobrio sveti Pio V. a ponovno izdao blaženi Ivan XXIII. ima se smatrati izvanrednim izričajem toga istog »pravila molitve« Crkve te mu je zbog njegove časne i drevne uporabe potrebno iskazivati dužno poštovanje. Ova dva izričaja »pravila molitve« Crkve nipošto ne će prouzročiti podijeljenost u »pravilu vjerovanja« Crkve; radi se, naime, o dva načina slavljenja istoga rimskoga obreda.

Prema tome, dopušteno je, u smislu izvanrednoga oblika crkvene liturgije, slaviti Misnu Žrtvu prema tipskome izdanju Rimskoga misala koji je objavio blaženi Ivan XXIII. godine 1962. i koji nikada nije bio ukinut. Uvjeti za upotrebu ovoga Misala, propisani prethodnim dokumentima »Quattuor abhinc annos« i »Ecclesia Dei«, mijenjaju se na sljedeći način:

Čl. 2. U Misama koje se slave bez prisustva naroda, svaki katolički svećenik latinskoga obreda, biskupijski ili redovnički, može se služiti ili Rimskim misalom koji je izdao blaženi papa Ivan XXIII. godine 1962. ili Rimskim misalom koji je objavio papa Pavao VI. godine 1970., i to bilo koji dan, izuzevši Vazmeno trodnevlje. Za to slavljenje prema jednome ili drugome Misalu svećeniku nije potrebno nikakvo dopuštenje, niti od Apostolske Stolice, niti od vlastitoga Ordinarija.

Čl. 3. Ukoliko zajednice Ustanova posvećenoga života i Družbi apostolskoga života, bilo papinskoga bilo biskupijskoga prava, u konventualnim odnosno »zajedničkim« slavljinama unutar vlastitih crkvi žele slaviti svetu Misu prema izdanju Rimskoga misala iz godine 1962., to im je dopušteno. Ako pojedina zajednica, ili cijela Ustanova odnosno Družba želi često, ili redovito, ili trajno održavati takva slavlja, neka o tome odluče viši poglavari u skladu s crkvenim pravom te prema vlastitim zakonima i odredbama.

Čl. 4. Na slavlja svete Mise o kojima se govori u čl. 2, mogu se pripustiti, obdržavajući pravne odredbe, također vjernici koji to sami zatraže.

Čl. 5. § 1. U župama u kojima je trajno prisutna skupina vjernika privrženih ranijoj liturgijskoj tradiciji, neka župnik rado iziđe ususret njihovoj molbi za slavljenjem svete Mise prema obredu Rimskoga misala objavljenoga 1962. godine. Neka se župnik pobrine da se duhovna dobrobit ovih vjernika skladno uklopi u redovno župno dušobrižništvo pod biskupovom upravom u skladu s propisom kanona 392, uz izbjegavanje nesloge i promicanje jedinstva cijele Crkve.

§ 2. Slavljenje svete Mise prema Misalu blaženoga Ivana XXIII. može se održavati običnim danima u tjednu; a nedjeljom i blagdanom se također može održati jedno takvo slavlje.

§ 3. Vjernicima i svećenicima koji to zatraže, neka župnik dopusti slavljenje u ovome izvanrednom obliku također u posebnim prilikama, kao što su ženidbe, sprovodi ili prigodna slavlja, na primjer hodočašća.

§ 4. Svećenici koji se služe Misalom blaženoga Ivana XXIII. moraju biti prikladni i ne smiju imati pravnu zaprjeku.

§ 5. U crkvama koje nisu niti župne niti samostanske, davanje dopuštenja za navedene slučajeve spada na rektora crkve.

Čl. 6. U Misama koje se slave po Misalu blaženoga Ivana XXIII. uz prisustvo naroda, misna se čitanja mogu naviještati i na narodnome jeziku, služeći se izdanjima odobrenima od Apostolske Stolice.

Čl. 7. Ako neka skupina vjernika-laika, o kojoj se govori u čl. 5 § 1, ne može dobiti ono što moli od župnika, neka o tome izvijesti dijecezanskoga biskupa. Biskupa se usrdno moli da iziđe ususret njihovoj želji. Ukoliko se on ne može pobrinuti za takvo slavljenje, neka se slučaj izloži Papinskome povjerenstvu »Ecclesia Dei«.

Čl. 8. Biskup koji želi udovoljiti ovakvim molbama vjernika-laika, a to mu zbog različitih razloga nije moguće, može o toj stvari izvijestiti Papinsko povjerenstvo »Ecclesia Dei«, koje će mu dati savjet i pomoć.

Čl. 9.

§ 1. Isto tako, župnik može nakon zreloga promišljanja udijeliti dopuštenje za upotrebu starijega obrednika za

podjeljivanje sakramenata krštenja, ženidbe, pokore i bolesničkoga pomazanja, ako to preporučuje dobro duša.

§ 2. Ordinarijima se odobrava mogućnost slavljenja sakramenta svete Potvrde prema starome Rimskom pontifikalu, ako to preporučuje dobro duša.

§ 3. Dopušteno je zaređenim klericima služiti se također Rimskim brevijarom koji je blaženi Ivan XXIII. objavio 1962. godine.

Čl. 10. Mjesnome je ordinariju dopušteno, ukoliko to smatra uputnim, uspostaviti personalnu župu prema odredbi kanona 518 za slavlja prema starijemu obliku rimskoga obreda, ili imenovati rektora odnosno kapelana, obdržavajući pravne propise.

Čl. 11. Papinsko povjerenstvo »Ecclesia Dei«, koje je ustanovio Ivan Pavao II. godine 1988. [usp. Ivan Pavao II., motuproprij Ecclesia Dei od 2. srpnja 1988., br. 6, u: AAS 80 (1988.), str. 1498], nastavlja vršiti svoju službu.

Ovo će Povjerenstvo imati oblik, dužnosti i pravila djelovanja koja mu dodijeli Rimski Prvosvećenik.

Čl. 12. Ovo će isto Povjerenstvo, pored ovlasti koje već posjeduje, izvršavati vlast Svete Stolice bdijući nad obdržavanjem i primjenom ovih odredaba.

Sve što smo odlučili ovim Motuproprijem, određujemo pravovaljanim i obvezatnim, te se ima obdržavati od dana 14. rujna ove godine, to jest od svetkovine Uzvišenja Svetoga Križa, ukidajući sve protivne odredbe.

Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, dana 7. srpnja ljeta Gospodnjega 2007., treće godine našega pontifikata.

Papa Benedikt XVI.